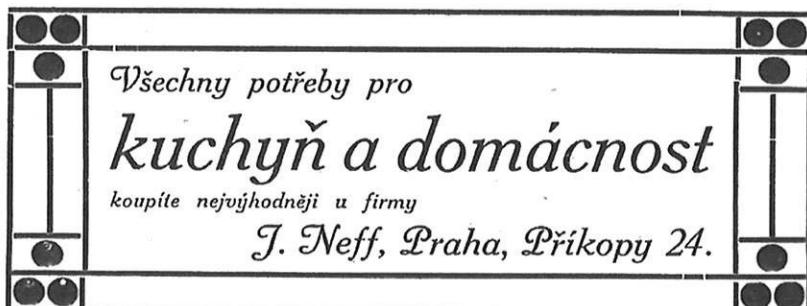

C. k. priv.
**PRVNÍ ČESKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA**
zal. r. 1827,
pojituje proti škodám z ohně,
z krupobití, z rozbití a
prasknutí skel, z krádeže
vloupání, z po-
vinného ručení.

**ČESKÁ VZÁJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA**
soudružný ústav c. k. první
české vzájemné pojišťovny
pojistuje ve všech kombinacích
kapitály pro případ úmrtí
a dožití i důchody.
Moderní tarify
na podkladě rakouských úmrtních ta-
bulek. Zvláštní tarify pro ženy.

Kanceláře ústavů: **PRAHA, Spálená ul.** Palác po-
jišťovny.

Všechny potřeby pro
kuchyň a domácnost
koupíte nejvýhodněji u firmy
J. Neff, Praha, Příkopy 24.

Alpisté, lyžaři a ostatní sportovníci kupují punčochy bez chodidel (štucy), vlněné sweatery, pletené žakety, rukavice, vlněné čepice a veškeré trikotové zboží v mechanické pletárně

JANA GLOTZE A SPOL. V PRAZE,
VÁCLAVSKÉ NÁM. č. 28 (PROTI »POLITICE«).
Největší sklad toho druhu v Praze.
Pp. členům odboru 10%, srážky z pevných cen.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN
ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červenec, srpen, září, říjen, a zasílá se členům odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K., pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smichově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dyorského v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku buďte adresovány: Praha-III, č. p. 176. — Základající členové odboru platí 60 korun jednou pro vše. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky peněžitě zasílají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 176-III.

ČÍSLO 8.

ČERVEN 1911.

ROČNÍK XIII.

Dr. Jiří Čermák:

Bjelašnica.

Črta z bosenských hor.

Výlet na Bjelašnicu smluvěn byl, jak samozřejmo, u dlouhého stolu českých sarajevských turistů v útulném hostinci Ávakumově. Nezmarní turisté ze Sarajeva na Bjelašnicu chodí totiž v létě i v zimě, jakmile pánbůh dá dva svátky za sebou a k nim hezké počasí. Přišel jsem vlastně již k hotové a ujednané věci, když jsem v polovici března oblažil Sarajevo svojí přítomností; ale byl jsem přece od účastníků laskavě přibrán do počtu, abych poznal také trochu bosenské hory v zimním hávu. Nepřijel jsem ovšem jako turista, nýbrž jako reservní feldwebel, který musí se zdokonaliti během krátkých čtyř neděl v umění válečnéém, a proto přijal jsem s povděkem nabídku p. rady Hermanna, že mne potřebnou výzbrojí opatří. V pátek večer 24. března 1911 spěchal jsem vesele k Ávakumovi s radostnou novinou, že mám dovolení k dvoudennímu výletu na Bjelašnicu, potvrzené patřičnými vojenskými instancemi, v kapse. Později, za tmy noční, kradl jsem se již, malebně ověšen kusy výzbroje, dlouhou alejí z města do vojenského ležení, kde byl tenkráte můj dočasný domov. Poslední přípravy k zítřejší tuře vykonány, budík přichystán, kaprál ode dne uvědoměn, kdy mne má probudit; vše v pořádku. Bylo již k půlnoci, když jsem uléhal.

Ráno o půl 5. hod. zazvučel budík a zároveň objevila se ve dveřích hranatá postava svobodníka Hasanoviče se služebně obřadnou tváří, hlásící: „Gospodin Feldwebel, pokorno javim, ima več četiri i pô sata“ (poslušně hlásím, už je půl páté). Vklouzl jsem do uniformy, obul kované boty, opásal se šavlí, vzal na záda tlumok (obsahující trochu jídla a sněhové obroučky), do ruky hůl a tiše jsem se vytratil ze světnice, abych svého přítelé, praporčíka P., u něhož jsem byl ubytován, nevyrušil ze spaní. Úbor můj byl poněkud bizarní, ale jaká pomoc; v civilních šatech by mne stráž u brány nevpustila při návratu do ležení a bez poboční zbraně se z ležení nesmí. Musil jsem tedy se podřídit nutnosti a úbor svůj přizpůsobit.

Na štěstí za časného rána Nové Sarajevo ještě spalo, takže jsem ušel pozornosti kluků, kteří jsou na celém světě stejní; na nádraží vmlíšil jsem se již do skupiny lidí, kteří svými dlouhými holemi, těžkými rukasaky, na nichž se pyšnily sněžné obroučky, prozrázovali, že mají namířeno někam do výšin, kde dosud leží zimní sníh. Po krátké jízdě vlakem do Hadžići vystoupili jsme do mrazivého březnového jitra. Sedmičlenná naše společnost, pp. vrch. voj. intendant K., voj. podint. G., r. S., bar. J., r. O. se synem a vás zpravodaj, rozdělila se v jednotlivé hlučky a zvolna postupovala do údolí, stísněného mezi nízké, lesnaté předhory, na nichž dosud ležel místy sníh. Krátký pochod travnatými svahy přivedl nás na pěknou cestu, zřízenou zde k snažší dopravě dříví s hor k železniční stanici, a cesta ta, vinoucí se nepatrným stoupáním v úbočí hor jako obrovská horizontála, poskytovala výhled do širokého, rozvětveného údolí, za nímž v dálce v oblacích občas objevil se táhlý, bílý hřbet Bjelašnice. Pod Crvenou Stěnou, nevysokým to skalním stupněm, kde cesta je vysoko podezdělena a svahy spadají příkře k údolí, přišli jsme na první sníh. Byl poněkud rozmělký, ale nesl tíž chodců dobře; hůře bylo, když po krátkém stoupání lesní zkratkou dorazili jsme k rozbité, pusté salaši (mezi turisty zvané „kafana“, poněvadž se zde v létě dostane káva). Odtud dále prostírala se lesem již souvislá pokryvka sněhová, která svým vzhledem a čerstvou bělostí prozrázovala, že pevnost její není veliká. Posílili jsme se malou přesnídávkou a krátkým odpočinkem, sedíce na skáceném kmeni vedle „kafahy“, na nastávající námahu. Neboť zde teprv byl počátek pravé zimní turu. Hlubokým lesem, zavátým sněhem do výše 1—1 $\frac{1}{2}$ m, vedla nás další cesta směrem stezky, jež zkracuje velikou serpentinu oné cesty, kterou jsme se brali až dosud. Sněžnice jsme ještě neuznali za nutno navléci, nořili jsme nohy do půl metru hlubokých dří, vyšlápnutých prvním členem výpravy; a řada naše podobala se následkem toho procesí k úctě dábla, neboť každé chvíle někdo z nás probořil se náhle, mimo nadání, hluboko do sněhu, až skoro ztratil rovnováhu, a v důsledku toho ústa postiženého mimoděk vysílala do lesního ticha jaderné kletby, oslovující černé moci pekelné. A bylo jen málo chvil na celé zkratce, kdy kráčeli jsme tiše, bez hlesu. Ale konečně nepříjemná, zavátá zkratka měla také svůj konec a vyvedla nás zase na širokou cestu, která nás již dříve provázela z údolí a nyní svým zpevněným sněhem byla nám po předchozí dřině pravým oddechem. Vzývání satana a jiných duchů zlých omezovalo se na dále pouze na ojedinělé případy, kdy některý neopatrný chodec přiblížil se příliš ke kraji cesty, a tam zabořil se náhle až po kykle do měkkého sněhu. Krásná scenerie zimních půvabů lesních nás obklopovala. Stromy ověšeny těžkými sněhovými guirlandami, veliké větve, tříhou sněhu skloněné, ozdobené třásněmi ledových, křišťálově čistých rampouchů; balvany a pařezy zakryty těžkými čepicemi stmelených sněhových vloček. Vše vůkol jasně, třpytivě bílé a tiché, mlčící v záhadném smutku, že skřípot těžkých bot ve sněhu neb polotlumené slovo některého z chodců zdálo se profanací a hrubou bezohledností vůči vůkolní spící přírodě.

Dlouho trvala naše cesta lesními samotami mimo opuštěné, jako

vyměřelé salaše Malého Dolu; teprv na široké bílé pláni Veliké Polje přiblížili jsme se zase obydleným příbytkům lidským, myslivně a hostinci Grottiho (dříve Kobala). Při vstupu do hostince, na který jsme se těšili už po celý poslední kus cesty, vyběhli nás uvítati všichni obyvatelé samoty; za chvíli bylo v světnici zatopeno a kouřila se před námi černá, káva. Pojedli jsme trochu ze svých zásob, popili vína ze zásob p. Grottiho, pěkně si odpočali; pak navázali jsme šlapky (sněžnice) na nohy, a zase vydali se na další pouf. Nyní nás bylo o dva více; správce observatoře Bjelašnické, p. Setnik, poslal nám naproti dva Turčíny, aby pomohli nést tlumoky a aby trochu vyšlapali cestu. Oba, chlapíci urostlí jako jedle, pohybovali se volným tempem bosenských venkovánů v čele výpravy, ověšeni tlumoky jednotlivých účastníků, a pokuřovali klidně svoje cigarety. Za nimi následovala celá naše karavana, nyní sice poněkud těžkopádně se šlapkami na nohou, ale za to jistě a bez únavného propadání se „až na dno“ sněhu. Chvílemi vysvitlo slunko, takže povrch sněhu tál, lepil se na obruče a znesadňoval pochod; teprve když jsme minuli volnou, širokou pláň Grkarice a zašli do vysokého lesa Babího Dolu, nesl nás příkrov sněhový zase lépe. Tu vzrostla naše výprava opět o jednoho člena, o samého spr. observatoře p. Setnika, jenž nám přijel na lyžích naproti. Zatím se počasi zakalilo, začal stříkat drobný déšť; postupovali jsme únavně proti silnému větru, jenž ohlašoval blízkost sedla Stirina lokva; na sedle samém poskytla nám krátkého útulku pastýřská chata, kde péčí p. Setnika byl pro nás již uchystán vřelý čaj. Když jsme vyšli zase ven, abyhom pustili se do poslední části cesty, rozrazila nás zima. Venku fičel ostrý studený vítr z jihu a bičoval naše tváře drobnými sněhovými vločkami. Za nedlouho chumelilo se pořádně, tak hustě, že bylo viděti sotva na několik kroků. V těchto okamžících seznal jsem teprv nedostatek své výzbroje pro podobnou zimní turu: nevzal jsem s sebou pláště, a zuřivá vichřice pronikala mojí prostou uniformou naskrz a hnala ostré kryštalky sněhové zlomyslně za límcem; stoupání strmým, jednotvárným svahem, jenž neměl konce, stávalo se brzy pravou mukou. Sníh ověsil rampouchy fez, zdobící moji hlavu, ověsil i celou návětrnou stranu uniformy, třapec fezu střínil v jediný ledový krápník, jenž chrastil otáčeje se po větru, a brzy vytvořil i na uších a ve vlasech ledové ozdoby. Límcem, který mi laskavě zapůjčil p. vrch. int. H., hnut milosrdensvím nad mojí mladickou nerozvážností, s jakou jsem se vydal bez pláště na zimní turu, mi nebyl nic platen, neboť vítr mi jej stále bral a tak cenný jinak tento kus oděvu působil mi spíše pouze rozpaky. Vichřice, když dospěli jsme hřebene Bjelašnice, změnila se v pravou sněhovou bouři. Bylo třeba vši silou opírat se proti divoké jugovině, aby nesmetla chodce někam do závěří; sněhové kryštalky bodaly do obličeje a do očí jako tisice jehel; již i na obočí a řasách nabývaly rampouchy povážlivých rozměrů, když — jako na zavolání, z seděbílých, neurčitých a nerozeznatelných obrysů okolí začernalo se před námi cosi — stavení, observatoř Bjelašnická. Spatřili jsme ji teprv, když jsme byli od ní pouze několik metrů vzdáleni. Vstup do chladné chodby, za vítr a z dosahu vánice byl v prvých okamžících skutečným požitkem. Brzy však začaly se tající rampouchy ve vlasech, v obočí,

vousech a na uších uplatňovati nemilými, palčivými pocity; ale tření a massáž zjednala rychlou pomoc a uvedlo oběh krevní zas na pravou míru. V prvém poschodí, v bytě p. Setnika, bylo milé a hřejivé teplo, že z nás brzy se všech tekla voda. Ach, jak zde bylo krásně, jako v ráji! Nevím, co asi našemu vpádu a jeho stopám na podlaze říkala v duchu paní Setniková jako čistotná hospodyně; ale po hostinství tak upřímného a procítěného, s jakým se nás oba manželé ujali, nebyl jsem již dávno svědkem. I maličké dvě dcerušky přispívaly svým humorem, nečekaným u dětí, které musí trávit celou zimu v zajetí mezi čtyřmi stěnami, k všeobecné veselosti. S naším příchodem jako by nastal na opuštěná a od světa oddlučené observatoři veliký svátek. Venku vichřice hučela, divoká jugovina hnala se rychlostí 60 km za hodinu mimo osamělé stavení, otřásalo stěnami; ale uvnitř bylo líbezné teplo a při lahvích piva příjemná zábava. Za nedlouho pokryt stůl skvělou večeří; zadlávané hovězí s Brambory nestačili jsme chváliti, a ledakdo z nás sáhl dvakrát a snad i třikrát do misy, aby si naplnil talíř. A přece byla večeře připravena z masa, jež po šest měsíců, ovšem zmrzlé, leželo ve chladném sklepě observatoře.

Po večeři rozproudila se teprv veselá nálada jak náleží. My mladší sice (přiznávám k své hanbě) šli jsme již k 10. hod. do ložnice v přízemí spat, ale starší páni vytrvali hrdinně při lahvičkách a zábavě až dlouho přes půlnoc. Dole v ložnici sluha Turčín (bosenský Srb-mohamedán) Alija vytápl již od našeho příchodu, ale chladno tam bylo dosud citelné. Nakázali jsme mu, aby přinesl rezervní pokryvky ložní a zakryl jimi okna, aby vítr sem nemohl vnikati, bodrý syn bosenských hor však prohlásil: „Jok, neče vjetr da puha uz pendžere, ima jugovina“ (ne, okny nebude vítr fičeti, je to jugovina); t. j. okna jsou obrácena proti východu, a venku je jugovina, nemůže tedy vítr okny vnikati.

Ráno 26. března 1911 procitli jsme již o 7. hod., ale že nikdo nás nepřišel pobízeti k nějaké činnosti, zůstali jsme lenošivě v teplých, měkkých lůžkách. Občas otevřely se tiše dveře a po špičkách přikrčené nízkými dveřmi vstoupil dobrovský Alija, aby přiložil několik polen do pece. Na naše otázky na počasí sděluje s námi, že „jugovina ima još“, že se tedy venku nic nezměnilo. K 9. hod. konečně přece jsme prohlásili, že by bylo příliš hanebné, kdybychom chtěli dle v ložnici setrvati, i vyšli jsme zase vzhůru, do prvého poschodí. V přijemném, teplém saloně p. Setnika zastibli jsme již některé členy naší společnosti, a brzy byli jsme již všichni pobromadě u výborné bílé kávy, s ještě dokonalejší bábovkou a znamenitou buchtou; nezůstalo snad jednoho, který by si byl nevzal dvakrát od všeho. P. Setnik i paní zářili přímo radostí, že nám tak chutná. Brzy po této snídani následoval oběd (v 11 hod. dopol.) sestávající ze znamenité polévky a guláše. Chvíle oddechu po obědě použili jsme k vyrovnaní účtu. Žasl-li jsem dříve, jak to možno, že zde, ve výši 20;7 m, v zimě, daleko od všeho světa, dostane se jídlo mnohem chutnejší a úpravnější než v Sarajevě, žasl jsem při účtu ještě více. Byl účet dobré o polovinu menší než bych byl za podobnou večeři, snídani a oběd platil v hostinci dole ve městě.

O 1/4.1. hod. po poledni vydali jsme se zase na cestu. Byla smutná;

jugovina nás při vykročení ze vrat observatoře uchvátila a div že neporazila. Droboučké, ostré vločky sněhové oslepovaly, bodaly do tváří a znemožňovaly téměř každý krok. Byla to neobyčejná obětavost od p. Setnika, že nás se svými Turčiny vyprovázela v takové nepohodě. Sněhovými svahy šlo to dolů rychleji, ale v čerstvě napadlém sněhu a v návějích jsme zapadali místy více jak po pás, a mnohdy náhlé proboréní se do zaváte prohlubiny mělo za následek nemilý pád do mrazivé, hebké a vlnké sněhové pokryvky. Do chaty na sedle Štirina lokva vtrhli jsme značně unaveni; popili jsme zde po šálku černé kávy, jež vzpružila naši chut k další cestě, a připevnili na boty zase šlapky, které jsme zde nechali při včerejším odpočinku jako zbytěnou přítěž; zde jsme se také srdečně rozloučili se svými průvodci, a zejména s bodrým a laskavým svým hostitelem p. Setníkem, jenž vracel se zpět, vzhůru k observatoři.

Zatím se venku poněkud vyjasnilo, a když jsme vycházeli z chaty, zasvitly nám z roztržených mračen kousky čarokrásného výhledu, jímž se Bjelašnica za pěkných, jasných dnů honosí. Sestup Babím dolem pokračoval ostrým tempem; minuli jsme i Grkaricu, ač jsme k malému svému potěšení pozorovali, že vlivem jugoviny sníh na povrchu značně roztál, špatně nesl a lepil se na šlapky. Nejhorší byl poslední kus cesty Velikým Poljem k hostinci Grottiho; tu i se šlapkami jsme se bořili hluboko do rozbredlého sněhu a každé chvíle se propadali „až na dno“. V hostinci samém dopřáli jsme si oddechu a rozveselení při teplém čaji.

A pak šlo to zase rozměklým sněhem, dlouhou, dlouhou cestou dále; po dřevařské trati celkem dosti dobře, hůře však na oné zkratce. Tam v hustém lese bořili jsme se při každém druhém či třetím kroku i se šlapkami do hlubiny, takže konečně večer, už za šera, kdy objevovaly se na obloze, pokryté jen lehkými mráčky, první hvězdy, když jsme vyšli ze sněhu k opuštěné „kafaně“, byli jsme rádi, že strašlivému šlapání sněhu jest již konec. U chatky odložili jsme šlapky, navěsili je na rukásky a za matného svitu hvězd nastoupili jsme další pouf dřevařskou cestou k údolí. V záři luceren jsme dostihli k 9. hod. večerní konečně Hadžiči. Místního mehandžíju (hospodského) jsme probudili ze spaní a obsedli velký stůl, dojídajíce zbytky svých zásob a připíjejíce jednak pivo, jednak víno, abychom zapudili únavu. Vlak, přeplněný výletníky, dovezl nás po té nazpět do Sarajeva.

Cestou do svého příbytku, když jsem nutil znavené údy k pochodu po rozlehlych dvorech vojenského ležení, a k výstupu do schodů druhého poschodí kasárenské budovy, těšil jsem se v duchu, jak si pěkně zítra pospím. Zatím však, sotva jsem se ocitl na chodbě „doma“, překvapil mne kaprál ode dne „stramm“ hlášením: „Gospodin kadet, pokorno javim, sútra ima garnisonsmaršchübung, odhod u 5 sata, natrag se dodje u 2 sati popodne“ („... poslušně hlásím zítra je pochodové cvičení celé posádky, odchod v 5 hod., návrat ve 2 hod. odpol.“). Pěkné nadělení místo odpočinku. Druhého dne měl jsem po celý den během cvičení na Pašině brdu vyhlídku na Bjelašnici. K velikému mému vzteklu nebylo na ní ani mráčku; slunce zlatilo její zasněžený vrchol, zdvívající se tálile na obzoru, a observatoř i ná tuto velikou vzdálenost bylo možno rozeznati jako temný bod prostým okem. Že nenastala pohoda o den dříve! Kismet!

V kraji bez pohlednic.

Vzpomíná Ed. Sittler.

(Dokonč.)

Opatřivše, čeho nám bylo pro dnešek i zítřek třeba, vydali jsme se na obhlídku. Bodenské údolí jest opravdu perlou Karavanek, a zaslouží si plným právem přisuzované chvály: nejkrásnějšího ze všech jejich údolí. Zde nejlépe je také patrnó, proč staří Keltové dali tomuto horstvu jméno „Karavanky“, jež se až podnes — ku podivu — nezkomoleno zachovalo.*). Prostorné, skoro úplně ploché dno bodenského závěru jest opravdu krásná zelená louka, přírodotu vypěstěná v nádherný anglický park. K jihu týčí se, napříč údolí zavírajíc, majestátní, vskutku téměř kolmá, ničím nepřerušená skalní stěna „Vrtačy“, na 1000 m vysoká. (Vrchol 2160 m, Bodenský kmet 1052 m.) Stojí tu — elegantní, symmetrická, zcelená, takřka z jediného kusu ulitá — jako čistý zlatý štít, v němž paprsky skloněného již slunka jako v zrcadle překrásnou měnivou hrou se odrážejí. A stěna tato je v celém obraze jediná, suverenní, všechnu pozornost, všechn obdiv jen k sobě poutajíc. A ota údolní břehy, které pozvolna rovnoběžně dolů sbíhají, hýří přímo v nejbujnější zeleni všech možných odstínův. Věru, jest to alpský obrázek v pravdě mistrně aranžovaný, jenž pro esthetickou urovnanost, lahodu a harmonii tvarův málo kde má sobě rovna, jenž proto hoden jest výtečného štětce! Ovšem, nádherná tvoje stěna, Vrtačo, hodna i výborného lezce! — Tu jsem opravdu litoval, že pohlednic neměli, a že sám nejsem malířem.

Prohlíželi jsme čarovný tento obraz, v měnivém osvětlení zas a zas nový, ze všech stran, až shasl den, až se nám Vrtača skryla, jakoby se ponorila v dalekou hloubku, v jakousi fosforeskující bledost, až nás zahnal citelný chlad pod střechu — k prosaické, ale dobré večeři.

Ráno, když již smluvná hodina dávno byla minula, přišel objednaný vůdce. Rozkošný člověk! Přišel ve svátečním mysliveckém klobouce, ve vysokých holénkách, ale bez bot; na místě nich měl na nohou obuv, jejiž spisovné jméno mi není známo. (Lid náš jí říká „pantofle“.) Hrdě ukázal nám vůdcovský odznak i knížku; po „piklu“ však nebo holi, po tlumoku — ani stopy. Místo něho měl přes rameno švihácky přehozenou mysliveckou brašnu, pěkně drápký vykládanou. Provázela ho čiperný psík. Bude tedy dnešní túra na Stol patrně pouhou procházkou! Ale kam složíme přichystaný proviant? Sami přece vše nahoru neponeseme. Lehká pomoc! Rozdělili jsme všechn výběr náklad spravedlivě do obou našich tlumoků. S úsměvem sejmuli jsme vůdci brašnu s ramen — hoj, pane, ta byla těžká, co to as bylo v ní, nevím — a pověsil ji v jizbě na hřebík. Místo ní navlékl jsem mu jeden z našich „ruksáků“. Druhý poneseme sami — střídavě, po půl hodinách. Los rozhodne, kdo začne. Dvě sirký, jedna celá, druhá bez hlavičky, byly osudím. Když jsem byl za „prvního“ losem určen já, vydali jsme se konečně na cestu — v krásný opět a slunný den.

*) „Kara“ znamená v keltštině kámen, skálu, „vanka“ pak louku; tedy: „skály na lučinách“. (Srov. Ottův Slovník nauč. XIV. díl, str. 872. b.)

Zamířili jsme vzhůru pod stěny Vrtačy. Avšak vůdce náš, pokutiv něco u své brašny, s níž se nemohl nějak rozloučiti, zavolal nás směrem skoro opačným, k západnímu úbočí, kde začíná vystupovati vozová cesta k salaši zvané „Ogris“. Směr, jímž my se chtěli dátí, a jenž alpisticky jedině smysl má, je prý z ohledu mysliveckých zakázán.

A tak jsme šli a šli, stále lesem, tu skoro po rovině, tu zas příkřejí — opravdu procházkou, jež však neskytajíc nám žádných výhledův, nás nebavila. Ještě že jsme si mohli krátit cestu měřením půlhodin a předáváním tlumoku. Štěstí mi po celé cestě opravdu nešlechetně strnilo. Zpravidla, když nastalo stoupání, byla řada na soudruhu, a sotva jeho půlhodina uplynula, přišli jsme na rovinu. Musím však vydati svědectví pravdě, že přítel odmítl naprostoto všechny moje snahy osud „korrigovati“, a že vypil hrdlinně, vlastně vylil kalich potu svého až do poslední krúpěje. Jen když to šlo příliš do tuhého, zdálo se mi, jakoby si něco pobroukával o paní Fortuně, že prý dáma tato buď nemá dobrého rozumu, anebo že by potřebovala brejlí a tak podobně.

Po $\frac{1}{2}$ hodině vystoupili jsme nad pásmo lesní a stanuli na plošině pod vrcholem „Kozjaku“ (2016 m), na níž se usadila salaš „Ogris“ (1560 m). Občerstvivše se tu dobrým ssedlým mlékem, zabočili jsme k východu do klecí a křovin, kde po malé půlhodince několik nevysokých skalních stupňův, zvané „stince“*). poskytlo nám aspoň kousek alpistické zábavy, ovšem zcela lehké, poněvadž jest tu celoveckým odborem DÖAV. upravena stezka až nad potřebu odrážovaná a oklinovaná. Krásné se tu otvírají průhledy do molutných stěn Vrtačiných.

Když jsme k témtu skalkám docházeli, ozýval se nad námi ostrý hvizd. Vůdce náš, jakoby ho někdo střelil, vyrazil několika skoky na okraj skály, a počítá: en, dva, tri, pet, deset, šestnajst, totiž kamzíkův. Já však uviděl již jen posledního, velké silné zvíře, patrně totéž, jež stojíc na strázi, před námi svým hvizdem dalo ostatním v čas výstrahu. Vůdci však plály oči, vše v něm jen hrálo. To nebyl již mdlý, seschlý krejčík, to byl náruživý, odvážný lovec. Myslím, že bych nyní dobře uhodil tajemství jeho těžké brašny tam dole.

Za krátko (opět půl hodiny) došli jsme zeleného mačského sedla (1715 m), mezi Kozjakem a Belšicou. Nehluboko pod ním na druhé straně ve sporém stínu řídkého macesnového**) lesíka vyvěrá dobrý pramen. Tu jsme si — pod pěknými skalními stěnami Stolu a ostrého hřebene, jenž jej s Vrtačou spojuje, odpočinuli. V lesíku byli právě zaměstnáni tesaři porážením a přisekáváním kmenů na stavbu nové celovecké chaty.

Odtud pustili jsme se šourem přes značné balvaniště k Belšickému sedlu (1838 m). Asi hodinu mírně stoupajice, došli jsme tam, a překročivše sedlo, jež jméno své má po nemino význačném vrcholu „Belšice“ (1960 m), severně ze hřebene povystupujícím, přešli jsme z Korutan do Kraňska. O několik skoro jen kroků dále na východ

*) Patrně asi „stence“, zdrobnělý to plurál od „stena“; tedy „stěnky“, drobné stěny.

**) Modřinový.

za hranou Belšice viděli jsme sedlo vrtačské, k němuž vystupuje ze závěru Bodenského údolí pěkná strž, jež nás již dole k sobě lákala, a jež výstup až sem dobré o hodinu zkrátil tomu, kdo se nebojí alpské námahy. O zákazu ze strany majitelů honitby, o němž nám mluvil náš vůdce, nemůže být po právu ani řeč, poněvadž, jak nyní z literatury vím, od pradávna již vede tudy hojně domácím obyvatelstvem používaný přechod z Korutan do Krajiny. Zajisté jako sestup jest tato trassa velmi odporučitelná.*)

Pod sedly prostírá se nepříliš hluboká kotlina, plná ssutek a balvanů, zvaná „Gamsova jama“**). Obstoupena jest příkrými zasutými svahy hřebenovými, po nichž se vystupuje: západně na Stol, východně na Vrtaču. K jihozápadu je kotlina otevřena; naskytá se tu volný průhled přes zelené pastviny dolů do údolí Sávy. Cesta po hřebenu na Stol byla by nádherná.

Traversujíce pokud se dalo pod hřebenem, sestupovali jsme na ssutky. Nežli jsme se po těch vydrápali na sedlo mezi Malým a Velkým Stolem (od sedla asi hodinu), zakusili jsme dosyta, co vůdci slovinští nazývají vzletně „šintaria“***) zvláště proto, že se nad námi rozprostřely mráčky, působící úmorné dusno. Byli jsme ze srdce rádi, když jsme opustili ssutkovou klonu a stanuli na hebkém trávníku, jenž všecky jižní svahy Karavanek kryje. V místech těch vystavělo SPD. loni Prešernovu horskou chatu.

Náš psík vyplášil tu dva velké černé ptáky. „Orrrel,“ zahrčel náš vůdce, vyslovuje počáteční „o“ téměř jako „a“. Aby tě husal Vždyť jsou to dva nevinní, dosti krotcí krkavci, nebo veliké kavky, které nás z povzdálí až na vrchol Velkého Stolu (2236 m) provázely, žebrajíce přímo, abychom 'na ně při obědě nezapoměli.

S rozkoší jsme usedli na nejvyšší vrcholové skalisko, a dodávajíce tělu, co mu „šintarie“ vzala, kochali jsme se vyhlídkou. Lehké řídké mráčky, jež nás halily, dovolovaly arcíť vyhlídku jen velmi omezenou. Nejkrásnější pohled skytalo Bledské jezero pod námi. Jakoby to byl jiskřící smaragd, zasazený u velikou žíhanou plotnou čerstvě po žni k druhé setbě zoraných polí. Barvy těchto oranice byly tak podivuhodné, intensivní, ponejvíce zarudle fialové, že jsem dal absoluci i nejzurívejším plenéristům a impressionistům mezi malíři, slibiv svatosvaté, že budu v pravdivost jejich i nejdivočeji pomalovaných pláten ode dneška pevně věřiti. A libezný „otok“†) s bílým kostelíčkem zdál se tichounce plouti po jezeře. Illuse ta byla tak živá, že jsem s napětím čekal, brzo-li ke břehu přírazí.

Ale scházelo mi tu, ač se ani větřek nepohnul, ono známé, nitro uchvacující ticho. Cosi zlověstného, rozčilujícího tkvělo v atmosféře: bouřka. Bylo již mnoho dní poposobě příliš krásné počasí. Rozvražejeme tudiž, máme-li se dát dále na Golicu, o jejíž chatě nevíme, bude-li

*) Budíž připomenuto, že pod „stincemi“ odbočuje ze strže této jiná strž rovněž schůdná, vyúsťující na mačském sedle.

**) Kamzíci dol.

***) Od německého „schinden“.

†) Ostrov v Bledském jezeře.

nás již mocí před bouří skrýti, či sestoupiti raději dolů, kde — hlu-boko ovšem pod námi — na zeleném svěžím palouku bělala se „Valvasorka“.*). Když jsme se chtěli doraditi s vůdcem, oznámil nám stručně, o chatě na Golici že neví nic, a tato (totiž jižní) strana Karavanek že není „jeho“, ta prý přísluší zase vůdcům tam dole, u Sávy. Srdečně jsme se tomu musili zasmát. Ozvalo se mi v hlavě maličké podezření, že ho asi kamzíci na „jeho straně“ více vábí, nežli „naše“ Golicu. A poněvadž atmosféra zřejmě věstila převrat, rozhodli jsme se pro sestup k Valvasorce a odtud k Javorníku, na dráhu, za jinými cíly.

A tak jsme také učinili. Propustivše vůdce i jeho psíka v milosti, nemořili jsme si dlouho hlavy, která z bezpočetných, křížem krážem vedených „markacíí“**) vede dolů. Namířili jsme rovnou, jednomyslně v tom se srovnávajice, že výstup po těchto nekonečných trávnících v dnešním dusném vedru by předčil rozhodně všechny „šintarie“. Zastavili jsme se na skok v liduprázdné Valvarosce, kde nás hospodyně počastovala dobrým pivem, stýskajíc si na velký nedostatek turistův, a pospíchali dál, dolů do Bely a Javorníka. Hrozící bouřce jsme však neuběhli. Stihla nás, když jsme již docházeli téměř nádraží. Podíl svůj jsme od ní, halice se stoicky ve svoje „nepromokavé“, resignovaně přijali. Byl úplně dostatečný, že došlo bez mála až na kůži.

A tak se skončilo naše putování v kraji bez pohlednic!

*

Výkaz o turách, které vykonali členové českého odboru slov. alp. družstva v léte 1910.

1.—2. Pan dr. E. Babák a př. dr. V. Babákova: Obir 2141 m (z Jezeru přes Melu, sestup do Železné Kaple). * Savinjsko sedlo 2000 m (do Logarského údolí). * Grintavec 2558 m (přes Mlinarské sedlo).

Pan dr. E. Babák (sám): Kranjski Storžič 2123 m (přes Bašeljské sedlo). * Savinjsko sedlo 2000 m — Kamniško sedlo 1884 m — Kokrsko sedlo 1791 m (sestup k Sahadlníkovi). * Savinjsko sedlo — Logarské údolí — Sv. Duh — Sv. Lenart (sestup do Belé). Kočna 2541 m — Grintavec 2558 m (přes Dolško sedlo, sestup k České chatě).

3. Pan R. Bakovský: Mangart 2678 m.

4.—5. Pan Fr. E. Brandstötter: Falzarego 2107 m. * Pordoijské sedlo 2250 m. * Karerské sedlo 1741 m. * Stilfský průsmyk 2760 m. * Dreisprachen-spitze 2843 m. Piz Umbrail 3032 m. * Schmittenhöhe 1968 m. * Hundstein 2116 m.

6. Pan dr. J. Čermák: * Za Akam 1400 m. * Špik 2472 m. * Sedlo Križe 2410 m (z Vrat přes sedlo Na Robu, sestup Grušicí). * Triglav 2863 (z Vrat cestou Tomiškovou, sestup přes Prag). * Sedlo Vrsec 1616 m. Veliki Kot 2220 m — Punca 2142 m (z Trenty ke Koritnické chatě) — Mangart 2678 m (Hudou Stezou, sestup do Rabelje). Kuk 2417 m (severní stěnou, nové, sestup do Vrat). * Škratatica 2738 m (z Kranjské Gory přes Križ, sestup do Vrat). * Mulec (Velika Baba) 2161 m (z Bovce přes Kaninskou chatu).

*) Chýše DÖAV., z bývalého důlního domu upravená. Nazvána po známém dějepisci slovinském, Valvasorovi.

**) Značkování.

7. Pan d r. V. D v o r s k ý : * Dönské jezero 2274 m (z Malnice), Ankogel 3253 m (z Malnice, sestup do Böcksteini). * Razor (severní stěnou až na Kriške Pody, 2450 m). * Vožica 1739 m. Špik 2472 m (z Martulku). * Žagerca — Punca 2142 m (sestup do Planice). * Mangart 2678 m (z Koritnické chaty přes Sedlo, sestup Klanskou Škrbinou). Veliki Kot 2220 m — Punca 2142 m (z Trenty ke Koritnické chatě). Mangart 2678 m (Hudou stezou, sestup do Rabelje). Punca 2142 m (z Planice, sestup tamže). * Škrlatica 2738 m (z Kranjské Gory přes Križ, sestup do Vrat). * Črna Prst 1844 m (přes chatu Orožnovu, sestup přes Mallnerovu). * Mulec (Velika Baba) 2161 m (z Bovce přes Kaninskou chatu).
8. Pan d r. V. D v o ř á k : Triglav 2863 m (z Vrat, sestup do Srednjevsi). * Stol 2236 m. * Kepa 2144 m. * Baba 1892 m. * Golica 1835 m (z Mojstrany).
9. Pan V. F a n d e r l i k : Švinnica 2306 m. Rysy 2503 m — Wysoka 2565 m (od Mořského oka, sestup k Popradu). Gerlach 2663 m (ze Smokovce). Polský hřeben 2290 m.
10. Pan prof. V. F i l i p o v s k ý : * Lonca 2166 m (z Malnice, sestup do Zg. Belan). * Luknja 1758 m (z Trenty do Vrat). Triglav 2863 m (Tominškovou stezkou, sestup Kotem). * Virnikov Grintavec 1654 m.
11. Pan dr. B. F r a n t a : * Stol (2236 m), Dolgi Hrbet (2454 m), Trento-sedlo Travnik (2200 m), Punca (2142 m (z Trenty ke Koritnické chatě) — Mangart (2678 m) Hudou stezou sestup do Rabelje. Kuk (2417 m). První turistický výstup severní stěnou, sestup do Vrat. * Golica (1835 m), zimní tura.
12. Sl. M. G e b a u e r o v á : Grintavec 2558 m (z České chaty, sestup do chaty Zoisovy). Virnikov Grintavec 1654 m. Savinjsko sedlo 2000 m (sestup do Belé).
13. Pan K. H l a v a : * Poldna 2592 m. * Razor (severní stěnou až na Kriške Pody, 2450 m). * Žagerca — Punca 2142 m (sestup do Planice). * Triglav 2864 m (z Vrat Tominškovou cestou, sestup přes Prag). Veliki Kot 2220 m — Punca 2142 m (z Trenty ke Koritnické chatě). Mangart 2678 m (Hudou stezou, sestup do Rabelje).
14. Sl. H y n k o v á : Polský hřeben 2196 m.
- 15.—16. Pan prof. dr. K. C h o d o u n s k ý a sl. M. C h o d o u n s k á : Triglav 2864 m (z Bledu, sestup přes 7 jezer). Kranjski Storžič 2132 m. Koroški Storžič 1762 m. Stegovnik 1691 m. Mrzla Gora 2202 m (z Mrzleho Dolu, sestup do Matkova Kotu). Greben 2223 m.
- 17.—18. Pan A. J a k u b e c a p i B. J a k u b c o v á : Mojstrovka (do výše 1900 m). Triglav 2863 m (Kotem, sestup do Boh. Bistrice) * Mojstrovka 2332 m
19. sl. V. J a k u b c o v á : * Vožica 1739 m. Pan A. Jakubec: Mangart 2678 m (z Koritnice, sestup do Rabelje), * Stol 2236 m.
20. Pan prof. dr. J. J a k u b e c : * Vožica 1739 m. * Mojstrovka 2332 m. * Golica 1835 m. Triglav 2863 m. Mangart 2678 m.
21. Pan A. K a š p a r : * Sv. Višarje 1789 m. * Přední Špranja 2122 m (sestup do Rabelje). * Črna Prst 1844 m (přes Mallnerovu chatu, sestup přes Orožnovu). * Veliki Vrh 1743 m.
22. Pan J. K o m á r e k : Sv. Višarje 1789 m. Travnické sedlo 2100 m (z Koritnické chaty přes Sedlo, sestup do Rabelje) Kokrsko sedlo 1791 m. Kamnické sedlo 1884 m.
23. Pan K r o n b a u e r : Črna Prst 1844 m (z Boh. Bistrice).
24. Pan V. K u b í n : Korn Tauern 2463 m. Dobrač 2167 m. Javornické sedlo 1370 m. Vršec 1611 m.
25. Sl. M. L e g e r o v á : Razor 2601 m. * Škrlatica 2738 m. * Punca 2152 m. * Vožica 1739 m.
26. Pan Dr. R. L i n d n e r : * Mt. Bochor 2025 m. * Col de la Vanoise 2527 m. Dôme de la Chasseforêt 3597 m. Pointe du Creux Noir 3178 m. * Mont Morion 2350 m. * Tête de la Solaise 2450 m. Mont Isérant 3240 m. Rocher de Génepy 3157 m. Pointe du Grand Cocor 3019 m. * Col d'Isérant 2769 m.
- 27.—32. Pan dr. A. M a š e k s c h o t i a č tý ř m i s y n y : * Sedlo Genumi 2329 m. * Sedlo Malý Scheidegg 2064 m. * Sedlo Furka 2436 m. * Sedlo Maloja 1811 m. * Les Grandes Rousses v Dauphiné 3471 m. * Col de la Lanze v massivu Pelwanse 3456 m. * Monte Blanc 4810 m.
- Pan M. Mašek sám: Aiguille du Gouter (nejjiž. couloirem od Tête Rousse).

33. Pan okres. soudeč J. M a t ě j . Špik * 2472 m. Mangart 2678 m. Grintavec 2558 m. Kočna 2541 m. Savinjsko sedlo 2000 m.
34. Pan inž. M. N e f f : Marmolata 3300 m. Triglav 2863 m (z Vrat, sestup Krmou). Grintavec 2558 m (přes Mlinarske sedlo).
35. Pan dr. J. O b e ř o : * Špik 2472 m. * Triglav 2863 m (z Vrat, sestup přes Velopolje). Mangart 2678 m. * Grintavec 2558 m (dvakrát). * Kočna 2541 m (dvakrát). * Dolgi Hrbet 2454 m (dvakrát). * Struca (dvakrát). * Skuta 2532 m (dvakrát). * Savinjsko sedlo 2000 m. * Kamniško sedlo 1884 m (v noci, z Frischaufova domu ve Okrešli). * Sleme. * Planjava 2399 m. * Škarje 2135 m. * Ojstrica 2349 m (sestup Robanovým Kotem do Solčavy).
36. Pan dr. L. P a v l o u s e k : * Črni vrch na Vikoři u Sofie as 2200 m. * Kamniško sedlo 1884 m. * Kokrsko sedlo 1791 m. * Grintavec 2558 m.
37. Pan F. P e y r : Sv. Višarje 1792 m. Travnické sedlo 2100 m. (z Koritnické chaty přes Sedlo). Kokrské sedlo 1791 m. Kamniško sedlo 1884 m.
38. Pan J. P i l n á c e k : * Kopfthörl 2050 m (z Hintebärenbadu do Gruttenhütte). * Salzachjoch 1987 m — Schafstiel 2449 m (přechod z Hopfgarten do Krimmlu). Krimmler Thörl 2826 m — Gamspitzl 2895 m. Velký Venediger 3660 m (z chaty Kürsingerovy). Riffelscharte 2405 m.
39. Př. A. P r a c h e n s k á : * Lonzaköpf 2314 m (z Malnice). * Niedertauern 2414 m (z Malnice do Böcksteinu). * Gamskarkogl 2465 m (z Hofgastein do Gastýnských Lázní). * Feldseescharte 2680 m (z Malnice). * Malé Vratce 1800 m (Z Jezera Dolní Kočnou).
40. Sl. M. P r a c h e n s k á : Spitzmauer 2446 m (ze Stodern, sestup do Uže). Adamekhütte 2150 m. Hofpürgl 1702 m. Niedertauern 2414 m (z Malnice do Böcksteinu). * Feldseescharte 2680 m (z Malnice). * Malé Vratce 1800 m (z Jezera Dolní Kočnou). * Virnikov Grintavec 1658 m. * Skuta 2530 m — Dolgi Hrbet 2479 m (po hřebenech). * Savinjsko sedlo 2000 m. * Mrzla Gora 2202 m (z Frischaufova domu, sestup záp. couloirem, výstup na hřeben a do Frischaufova domu). * Škarje 2125 m — Ojstrica 2350 m (z Frischaufova domu, sestup Robanovým Kotem). Veliki Vrh 1696 m (dvakrát). Malé Vratce (sestup do Dolní Kočny).
- 41.—42. Pan dr. S t a n. P r a c h e n s k ý a pan S t. P r a c h e n s k ý m l. : Spitzmauer 2446 m (ze Stodern, sestup do Uže). Adamekhütte 2150 m. Hofpürgl 1702 m. * Lonzaköpf 2314 m. * Niedertauern 2414 m (z Malnice do Böcksteinu). * Ankogel 3253 m (z Malnice). * Auernig 2430 m (z Malnice). * Feldseescharte 2680 m (z Malnice). * Malé Vratce 1800 m (z Jezera Dolní Kočnou). * Skuta 2530 m — Dolgi Hrbet 2479 m (po hřebenech). * Baba 2123 m. Savinjsko sedlo 2000 m. * Škarje 2125 m (výstup z Logar. údolí) — Ojstrica 2350 m (sestup do Robanova Kotu). Malé Vratce (sestup do Dolní Kočny).
- Pan dr. S t. P r a c h e n s k ý : Obir 2141 m (z Jezera pínes Melu, sedlo Potok, Terkla, sestup do Železné Kaple). Virnikov Grintavec 1658 m. Pan S t. P r a c h e n s k ý m l. : Mrzla Gora 2202 m (z Frischaufova domu).
43. Pan dr. V. P r a c h e n s k ý : Nastterriegel 2064 m. Gr. Bischofsmütze 2454 m (z Hofpürglhütte). Crina Sella (z Tuckettpassu). Sass Songher 2667 m (jižní stěnou). Sev. stěna Razoru 2450 m. Mangart 2678 m (po vých. hřebeni). Špik 2472 m (z Markulkou).
- 44.—45. Pan JUC. J. Prošek s chotí: * Rigi 1800 m. * Göschenen-Furkapass 2436 m. * Furka-Grimselpass 2164 m. * Rothhorn 2351 m. Malý Scheidegg 2064 m.
46. Pan PhC. F. J. Ramboousek: * Gobelja 2080 m (dvakrát). Suvo Rudište 2140 m (se z četnými dvakrát). Suvo Rudište — Nebeske stolice 2017 m. Kukavica (č. Jedovník) 1858 m (vesměs v pohoří Kopaonik v Srbsku).
47. Pan J. R o t t : Lavinenstein 2800 m (na lyžích). Mühleck 1800 m (na lyžích).
- Pan dr. L. R ů z i č k a : * Giewont 1897 m. * Swinnica 2304 m (přes Liliowé sedlo). Kozi Wierch 2259 m (přes Zawrat). Rysy 2508 m (od Mořského oka). Polski Grzebien 2196 m. Garluchowski Szczyt 2663 m. Pošrednia Turnia 2139 m.
49. Pan O. R o z u m : * Kepa 2144 m (údolím Belce, sestup Mlincou). * Triglav 2863 m (Krmou dolu Kotem). Špik 2472 m. * Razor 2601 m (znač. cestou z Vossovy chaty dolů přes Kriz).

50. Pan JUSt. J. Schciner: Lovčen 1759 m (od jihu). * Kokerská Kočna 2541 m (Kremserovou cestou). Grintovec 2558 m (přes Jezerské sedlo) * Dolgi Hrbet 2454 m (přes Mlinarske sedlo) — Skuta 2532 m. Kamnické sedlo 1884 m (přes Okrešelj). * Planjava 2399 m. — Škarje 2135 m. Ojstrica 2349 m (cesta Robanovým Kotem). Na 1 yžic h: Hohe Kugel 1649 m. Hörnle 1580 m. Hohe Freschen 2006 m. Alp Kugel 1791 m. Flexen Sattel 1784 m — Zürs 1720 m (výstup z Langen (Arlberk) přes Stuben). Madlochspitz 2450 m — Mittagspitz 2549 m — Omeshorn 2258 m (cesta přes Lech do Zürsu). Valluga 2811 m (cesta do St. Anton).

51. Pan K. Stüdl: Stol 2236 m. Babi Zob 1128 m. Repikovec 1593 m. Kepa 2143 m — Kurjeke 1976 m — Baba 1892 m — Rožica 1777 m (hřeben Karavane). Vrtaški vrh 1898 m — Kukova Špica 2417 m. Stenar 2501 m. Dovkova Špica 2582 m. Cmir 2393 m (přes Černou Goru Požár Mlinercu). Rjavina 2532 m (z Kermy, cesta do Kotu). Mangart 2678 m (z Koritnické chaty východním hřebenem).

52. Sl. B. Šamalova: * Veliki Vrh 1743 m. Grintavec 2558 m (Kremserovou cestou, cesta přes Mlinarské sedlo).

53. Sl. V. Šilova: Razor 2601 m (cesta přes Križ). Punca 2152 m. * Škratice 2738 (přes Križ (cesta do Vrat). Vožica 1739 m.)

54.—55. Pan F. Štěrbá: pí. A. Štěrbová: * Poldna 2592 m (za obtíž. sněhových poměrů). * Vožica 1739 m. * Sedlo Križe 2301 m (cesta do Vrat). * Mangart 2678 m (z Koritnické chaty, cesta Klanškou roklí). * Za Okom 1400 m.

Pan F. Štěrbá: * Gamsovec 2401 m. Dovški Križ 2620 m (z Velké Duny, střední vrchol, cesta do Martulku, z části nové). * Mojstrovka 2332 m (cesta do Vossovy chaty).

56. Pan A. Štěrbá: Poldna 2592 m. * Mojstrovka 2332 m. Za Okom 1400 m.

57. Pan M. Topol: * Laargang 1600 m (na lyžích). Velký Klek 3798 m. Ortler 3902 m. * Schaubachhütte 2694 m. * Schlern 2564 m. * Molignon 2780 m. * Rosengartenspitze 2981 m. * Boe 3152 m. Monte Piano 2325 m.

58. Pan R. Totzer ml.: * Vommetkopf 2874 m. * Ölgrubenjoch 3013 m. * Hintere Ölgrubensp. 3265 m. Rofelewand 3352 m. * Kleiner Nöderberg 2724 m. * Grosser Nöderberg 2887 m. Vordere Ölgrubensp. 3394 m. Grosser Rauhekopf 2990 m. Fluchtkogl 3514 m. Kesselwandjoch 3251 m. Krumgampenturm I. 3107 m. Krumgampenturm II. 3086 m. Krumgampenturm III. 3045 m (Prvý výstup s vůdcem Praxmarerem). Hoch Rinneck 3118 m (Prvý výstup přes jižní stěnu s vůdcem Praxmarerem). * Bruhkopf 2749 m. * Gamskopf 2620 m. * Rother Schroffen—Mittagskopf 2620 m.

59. Pan dr. H. Tušma: Vrh Krnica nad Klužami 2235 m (z Bavšice přes Planju, cesta Rupou do Bavšice). Mó ež 2261 m (z Bavšice přes Balu, cesta přes Jézerce do Bavšice). Vél. Pele 2361 m (z Bavšice přes Prevale). Grintovec-Bovški 2344 m (z Bavšice přes Planinu Bulkovec, dolů do Soče). Glava nad Jézerco 1950 m (z Kaninské chaty přes Konte). Vrh Žlebe 2336 m (z Kaninské chaty přes Konte a Škrbinu) — Visoka Glava 2215 m 2503 m — Prestreljenek. Lopa 2410 m — Konjska Polica 2282 m — Ovčji Vršiči 2220 m — Hudí Vršič 2335 m — Črnelská Špica 2328 m (z Kaninské chaty přes Ovčji Škrbinu a Preval po hřebenu na Črnelskou Špicu, cesta přes Goričic do Bovce). Kanin 2592 m. Vrh Laške Planje 2449 m z Korit v Reziji přes Planinu Kanin na Mali a Vel. Kanin, cesta pod Črnim Voglem na Vrh Laške Planje a přes Kamen v Brda). Velika Baba 2161 m — Mala Baba 1995 m — Skutnik 1710 m — do Vrh Kočice 1430 m. Kazarijvac 1846 m — Mužec 1872 m (z Njivice na Kazarijvac po Robu, Vrhovi Služev do Barman a Ravence). Triglav 2864 m (z Trenty přes Skok, cesta do Vrat). Triglav 2864 m (z Aljažova domu severní stěnou, cesta přes Prag do Aljažova Domu). Črna Prst 1844 m (z Bohinjské Bistrice, cesta do Hudajužne). Velički Babánski Škedlen 2117 m (z Žagy přes Planinu Babán na Vrh, cesta pod Veličkou Babou na Planinu Globoko, do Žagy). Velički Muzec 1633 m (z Žagy přes Drnohllo na Velički Muzec, dále na Stol, cesta do Srpenice) — Stol 1664 m.

60. Pan P. Vávra: Savinjsko sedlo 2000 m. Horní Ravní 1950 m. * Breithorn 2496 m.

61. Pan Dr. F. Včenský: Triglav 2863 m. Mangart 2678 m. Grintavec 2558 m. Savinjsko Sedlo 2000 m. Slemi. Kokerská Kočna 2541 m. Spik 2472 m.

62. Pan F. Zeithammer: * Gamsspitzel 2805 m (cesta na chatu Varnsdorfskou). Krimmler Thörl 2826 m — Obersulzbach Thörl 2926 m. * Sonnblick 3106 m (z Böcksteina přes Riffelscharte, cesta přes Köln Saigurn a Pochardscharte do Böcksteina). * Millstätter Alpe 2086 m. * Dobráč 2167 m. Grintavec 2558 m (z České chaty přes Mlinarské sedlo). Peklo na Triglavu 2400 m. * Ötscher 1892 m.

Úhradem oznamilo nám 62 členů 407 tur, ačkoli počasí r. 1910 bylo velmi nepříznivé.

*

Ze slovanských Alp a Přímoří.

Z Jezera se nám oznamuje, že je letos v Savinjských Alpách velmi málo sněhu. Okolo České chaty sešel již úplně a také cesta na Grintavec bude pohodlně přístupná již začátkem července.

Zimní výstup na Grintavec velmi zajímavě popisuje v „Plan. Vestniku“ J. Kunaver. Autor šel koncem ledna s dvěma druhy z Bistrikého údolí na Kokerské sedlo a odtud k vrcholu a sestoupil do údolí Suhadolníkova. Ze zdařilého výstupu přinesl řadu skutečně krásných fotografií. Zimní výstupy stávají se u lublaňských turistů oblíbenými, i je z toho vidno, že alpism a láská k horám proniká v slovinských zemích čím dálé tím hlouběji.

V Tržiči převzal lékárnu p. Ph. Mr. Bohuslav Lavička. Týž je ochoten podat českým turistům, zavítavším do Tržiče, veškeré informace.

Na Bledu lze levně koupiti tři pěkné villy a to v ceně 16.000 K, 20.000 K a 24.000 K. Bližší zprávy podá Pozemková banka v Praze.

Cesty v Koritnici utrpěly mnoho jarními přívaly. Jak se nám oznamuje z Logu, bude potřebí na horní cestě k chatě mnoho oprav, dolní pak bude vůbec přeložena, poněvadž již loni na podzim strhala ji rozvodněná Koritnica. Koritnická chata bude ohoštěna od 7. července. Hospodářství povede zase Marie Marka.

Gau Karawanken, zřízená při Celovecké sekci DÖAV., měla r. 1910 516 členů. Výnosným objektem tohoto spolku je Celovecká chata, jež minulého roku vykazuje přebytek 1587 K při návštěvě 1144 osob. Gau Karawanken zamýšlí zbudovati novou chatu ve východní části Karavanek.

Tolstovrška slatina. V Guštanji u Spodnjiho Dravogradu v Korutanech má slovinské podnikatelstvo pramen kyselky, kterou hodlá nyní exportovati. Také letní byty v Guštanji lze si najmouti. Pramen vytéká pod Tolstim vrhem — odtud jméno vody. Guštanj leží na jazykové hranici.

Jeskynní sekce v přímořském odboru DÖAV. v Terstu započala r. 1910 zase čilejší působností. Návštěva Škocijanských jam, o které tento odbor pečeje, stoupá každým rokem.

V Prčanji (v Kotorské Boče) má turistický vídeňský spolek „Adria“ vlastní dům, který dává k disposici svým členům jednotlivé pokoje za

mírný poplatek. Něco podobného má chorvatské družstvo „Liburnia“ na ostrově Pašmanu blíže Zadru. Horlivost vídeňského spolku měla by být pobídka k rychlému zorganizování velkého slovanského turistického spolku pro celou Dalmacii. Jak se dovídáme, pomyslí se na takovou organizaci ve Spljetu za vedení dra Smodlaky. Čím dříve bude myšlenka uskutečněna, tím lépe.

Z Nového Ercegu do Verig (Catene) jezdí nyní omnibus, o spojení automobily se vyjednává. Jinak místní komunikace v Boce utrpěla, neboť podnikatelstvo v Zelenice prodalo svůj parník a zastavilo plavby. Zbývá tedy jen Bokeška plovitba, pro turistu poněkud zdlouhavá. (Z Ercegu do Kotoru 4 h.)

V Zelenice vedle dosavadního maďarského pensionátu (nájemce v současné době Hollandan) zřízen domácí závod, hotel „Kolodvor“, který však nevyhovuje leč velmi skromným požadavkům. Stavba třetího hotelu se projektuje.

České mořské lázně Krk (Veglia) na ostrově téhož jména zahájily právě saisonu. Kupaliště zvětšeno o nových 60 kabin, a písčity, stálé měnící se nános v zátočině u koupadel, ověnčené vavříny, upraven k ideálnímu slunění. Dotazy zodpoví prof. J. Macháček, Praha II. 193.

K tomuto číslu Alpského Věstníku připojena je mapa Kaninské skupiny dle rukopisného exempláru, zpracovaného drem. Tumou. Mapa je vhodným doplňkem článku uveřejněného v předchozích dvou číslech.

*

Literatura.

Dr. Filip Počta : Stručný přehled geologie Čech. V Praze (1911). Nakl. Bursik a Kohout, 4°, stran 136, s 2 mapkami a 22 profily.

Naší literatuře se nedostávalo dosud populárně psaného díla o geologických poměrech naší vlasti; starší práce Krejčího, Morgana, Katzera, víd. říšských geologů a Woldřicha psány jsou spíše pouze pro úzký kruh odborníků, a proto s tím větším potěšením lze uvítati, že práce té, zpřístupniti geologii Čech širším vrstvám, podjala se autorita tak vážná, jako sám professor geologie na české universitě. Kniha má svůj původ v serii lidových přednášek universitních, kde autor její setkal se s neobyčejnou účastí. Kniha sama také v rozvržení svém i postupu výkladu s oněmi přednáškami souhlasí. Podává přehledně a jasně v řadě kapitol vývoj povrchu a geol. složení naší vlasti od dob nejstarších až po naše časy, zejména šíře se dotýkajíc těch geologických dob, jichž účast ve vytvoření massivu českého jest důležita; jednotlivé útvary geologické dělí dále dle vzniku a původu v menší genetické jednotky takovým způsobem, že z nich znenáhlila vznutí před zraky čtenáře správný obraz celku. Přes skromný titul obsahuje kniha velké bohatství materiálu, přístupně zpracovaného, dvě mapky (geol. mapa králov. Českého a geol. mapa Šumavy) a řada geol. profilů objasňuje a doplňuje vhodně text. Úprava knihy je vkusná a elegantní, kteréž okolnosti zhusta při podob-

ných publikacích postrádáme. Doporučujeme všechno dílo toto všem, kdož mají hlubší zájem o náležité poznání naší vlasti.

Sborníku České společnosti zeměvědné, ročníku 1911, vyšel právě první sešit. Obsah je pro alpinistu velmi zajímavý, neboť hlavní článek: „Alpy v evropském“ (referuje prof. C. ryt. Purkyně) podává ve formě zhuštěné výsledky glaciálních studií v Alpách, jak jsou uloženy ve velikém díle Penck-Brücknerově: Die Alpen im Eiszeitalter. Vedle toho obsahuje první sešit Chotkův referát o berberské otázce, vzpomínku na V. ryt. z Cintulů a počátek bibliografie české literatury geografické, vedené prof. V. Šemberou a A. Baslem. Novinky na poli geografie a geologie jsou zastoupeny 29 menšími referáty, nová literatura pak 15 posudky. Sborník České společnosti zeměvědné v novém rouše lze všechno doporučiti jako vitanou pomůcku pro poznání přírody.

*

Různé.

Barrandovou jeskyni u Srbska navštívili 28. května t. r. členové našeho odboru O. Brauner, dr. J. Čermák, dr. V. Dvorský a A. Juranek za vedení objevitelů jeskyně A. Hoeniga a Moerka šl. z Moerkensteinu. Sestup do jeskyně je velmi obtížný, zejména přechod obou propasti, přerušujících souvislost dna v hlavním dómu. Ještě těžší byl sestup do t. zv. Heimovy šachty, jejíž stěny byly docela slizké. Barrandova jeskyně je největší ve středních Čechách (hloubka 35 m) a snad nejzajímavější v Čechách vůbec. Má krásné aktivní krápníky, velké stalagmity i povlaky sedrové (Sintergletscher). Péci o ní převezme nyní Klub českých turistů, který se postará zejména, aby byl znemožněn přístup otloukačům krápníků.

Nová lanová dráha z engadinského St. Moritz na Oberalpine a Alpu Giop bude stavěna tohoto roku s rozpětím 1 m. Největší stoupání bude 40°, délka dráhy 983 m. Od konečné stanice budou zřízeny sáňkářské dráhy do St. Moritz.

Německá antarktická výprava vedená nadporučíkem drem W. Filchnerem na lodi „Deutschland“, vyplula začátkem května z Brem. Japonská výprava byla nepříznivými ledovými poměry donucena k ustupu a přibyla 1. května do Sydneym.

Massiv Mercedario v Kordillerách byl prozkoumán drem F. Kühnem. Týž šel ze San Ivan přes Cuesta de Tontal do údolí Calingasta, dále přes neznámý dosud průsmyk Ansilta do území Rio di Santa Cruz a přes sedlo de las Ojotas do údolí Mercedaria.

Africký badatel. Redakce časopisu „Peterm. Mitteilungen“ varuje veřejnost před p. Františkem Bedřichem Enkem, bytem v Lipsku — Neustadt, Ludwigstrasse 63 part., který jí zaslal článek o svých cestách v Libycké poušti a egyptském Sudánu s dvěma mapami. Šetřením se dokázalo, že jde článek a mapy, tak ovšem i celé cestování p. Enke po Africe je pouze výplodem jeho fantazie.

*

Spolkové zprávy.

Změna stanov usnesená na poslední valné hromadě byla výrosem ze dne 22. dubna 1911 č. 8a 1930 vzata c. k. místodržitelstvím na vědomí, i nabyla tudíž právní platnosti.

Blížící se letní období bude našim členstvem opětne využito k řadě tur a k návštěvě rozdílných míst v Alpách i na moři. Výbor družstva prosí všechny členy, aby při letním pobytu a na cestách vůbec brali stálý zřetel též k podnikům spolkovým. Očekáváme bezpečně, že stará střediska českého alpismu v Jezeru, na Bledu a v Kranjské Goře budou opětne hojně navštívěna; totéž předpokládáme o chatách České a Korutnické, jakož i o všech ostatních chyších a titulných slovinských alpských družstva. Dále prosíme, aby každý hleděl mezi známými, navštěvujícími Alpy, získati alespoň jednoho nového člena. Publikacím, spolkem vydávaným, prospělo by velmi, kdyby členové zjištěné doplňky a změny oznamovali redakci „Alpského Věstníku“. A po prázdninách nechť nikdo neopomine zaslati seznam vykonaných tur.

*

Odbor vydal:

Ze Slovanských hor. Bohatě ilustrovaný spis se 6 zvláštnimi přílohami a mnoha obrázky v textu, se články dra. J. Čermáka, dra. V. Dvorského, dra. B. Franty, dra. K. Chodounského, dra. O. Laxy, dra. St. Prachenského a dra. Vl. Růžičky. V komisi knihkupectví Fr. Rívnáče v Praze. Krámská cena 4 K, skv. váz. 5 K 60 h.

Slovinské Alpy. Průvodce po alpských zemích slovinských, Krasu a Přímoří. S přehlednou mapou 1 : 750.000, 10 zvláštnimi přílohami a s 32 panoramy, náčrtky, plány a diagramy. Nejdokonalejší příručka pro letní a lázeňské hosty, turisty údolní i lezce do hor. Vydáno za redakce dra. V. Dvorského a dra. B. Franty nákladem „Máje“. Cena váz. 6 K.

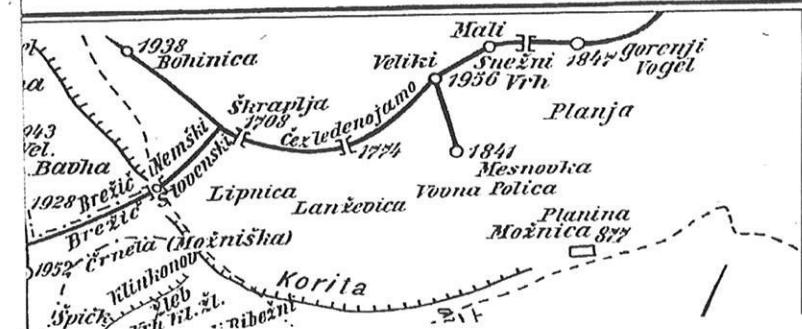
Moře Adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmácii, chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách s východním pobřežím italským a Korfu. (S 2 přehlednými mapami, 10 zvláštnimi přílohami a 13 náčrtky a plány v textu.) Vydáno za redakce dra. V. Dvorského a dra. B. Franty nákladem „Máje“. Cena váz. 4 K.

■ Sborník České společnosti zeměvědné ■

počal vycházeti v nové úpravě jako čtvrtletník ve zvětšeném formátu. Přináší původní články, referáty, posudky a informuje o všech novinkách na poli geografie a geologie. Předplatné na rok 9 K.

Členům společnosti zasílá se zdarma.

Přihlášky přijímá Česká společnost zeměvědná v Praze - II., Karlovo nám. 21.
Roční příspěvek 2 K.

~~~~~ Cerstvě ryby každého dne na jídelním lístku. ~~~~

Sv. Lucija je vstupní místo pro horní údolí Soče. Známé slapy a soutěsky řek Soče a Idrijce v bezprostřední blízkosti hotelu. ~~

